Napsal uživatel Lukáš "Vořech" Pokorný
Čtvrtek, 15 Září 2005 04:00

Od vydání debutové desky Martiny Trchové s názvem ***Čerstvě natřeno*** už přeci jen nějaký čas uplynul. Podotýkám, že ne zas tak moc, abych mohl napsat, že se jedná o již ohraný kousek našich domácích sbírek hudebních nosičů. Málokterý hudební subjekt dokázal vzbudit svým prvním placatým počinem takový rozruch jako právě Martina Trchová. Martinou byl najednou zahlcen celý internet i rádia, jenže média někdy nemusí korespondovat s názorem obyčejného posluchače. A tak si položme otázku:
Je první CD písničkářky Martiny Trchové spíše zklamání, či právě naopak přesný zásah do černého středu terče posluchačova srdce?

Pozastavme se na naší cestě mezi čtrnácti vylisovanými stopami ponejprve u přebalu. Fotografie líbezného obličeje písničkářky v černobílé podobě orámované tahy štětce namočeného do žlutozelné barvy působí vkusně, byť nijak originálně. Uvnitř se nachází kromě fotografií z natáčení i kompletní sada textů, což je dnes standardem. Nepozoroval jsem, že by se tištěná podoba textů nějak výrazně lišila od nahrávek - nechť je to tvůrcům počítáno k dobru.

Z bookletu se zároveň dozvídám, že za aranžemi nestál jen Vítek Sázavský, ale vlastně celý kolektiv hudebníků. Vedle Martiny Trchové a **Karoliny**

Skalníkové (příčná flétna a zpěv) zde ve více jak polovině písní hraje i **Jan-Matěj Rak**
(akustická kytara),
František Raba
(kontrabas) a
Mário Bihári
(akordeon) z kapely Koa,
Jaroslav Kvasnička
(bicí a perkuse),
Vladka Hořovská
(housle a violy),
Rudolf Andrš
(kontrabas),
Vladislav Čížek
(elektrická kytara),
Boris Kubíček
(saxofón) a kolegyně z Ježibabince
Žofka Kabelková
(zpěv).

Nahrávalo se (stále čtu v bookletu) v AV studiu ve Vyšším Brodě během ledna až dubna, aby ke konci května mohla být deska na pultech.

První poslech přinesl mnoho pocitů a radostí. Písně pěkně plynou a za okamžik je konec provázaný s pocitem: "*Já chci ještě!".* Aranže jsou postaveny na vícenástrojovém provedení, ale opravdu kapelně zní jen úvodní " *Tamtamy*", kde hlavní slovo dostává elektrická kytara. Obavu, že Martina chce být více rockerkou, než-li něžnou zpívající dívkou, ztrácím už při druhé písni "
Čerstvě natřeno
", která nás vrací zpět k písničkařině. Výsledný dojem: zdálo se mi, že mezi písněmi chybí nějaký společný motiv.

Po několika měsících ohrávání mi dochází, že jsem se v mnohém spletl. Vyjma několika výjimek filosofického charakteru ("*Křížem krážem*", "*A ty se ptáš*", "*Vzpoura*" - a i u nich je mé další tvrzení sporné) na desce naopak převažují skladby milostné. Vlastně jsou to všechno malé hudební obrázky zachycující různá stádia partnerského vztahu v milostném poměru. Rozchody. Hledání. Odloučení. Strach z vyjádření emocí. Nechybí ani sex. Ve všech písních Martina ukazuje svůj básnický talent, který projevuje zejména ve vytváření metaforických obrazů. Neutíká ke klišé a je originální. Na straně druhé je těžké se v jejích textech orientovat a chápat je, číst mezi řádky. O to více se může posluchač (tedy i já) nechat unášet svou vlastní fantazií. V prvé půli desky nacházím příběh hledání, milování a rozchodu. V "
Tamtamech
" a "
Jinačím znamení
" shledávám začátky vztahů, které se v písních "
Čerstvě natřeno
" a "
Indiánská
" přenášejí do reálné podoby. Ti dva se dali dohromady a po vzájemném vzplanutí zhasínají v "
Odnikudnikam
". Druhý příběh zaniká už v eroticky laděné "
Indiánské
".

V "*Křížem krážem*" Martina zahaluje milostné hledání do filosofických motivů o smyslu života a stejně jako ve většině jejích písní, i zde bych našel pomyslný monolog směrovaný "od Ní k Němu". Jednou z nejlepších písní je poetická a úderná " *Malá samba o srdci*". Abstraktní a aranžersky jednoduchá, naplněná bolestí i touhou po vyjádření, působící více jako

emociální výlev, kde slova mohou splynout do pocitů. "
Bostonský ledový čaj o páté ráno
" je zprvu nenápadný a stejně jako "
Křížem krážem
" se nad milostným monologem nese smíření s osudem v příběhu muže, kterého mohou smést a zničit. Nástroje se navzájem jen lehce potkávají a až na úplném konci vypukne bouře dialogů akordeonu a saxofonu.

Možná i sama autorka mé fantazii vytkne příliš velký rozlet, jenže udržet obrazy pochmurné vize v rozumných mezích je tentokrát pro mne proklatě těžké. A tak vidím Martinu jako zralou padesátnici, jak nervózně postává v nádražní hale a očekává "*Návrat ztraceného syna*", který odjel s přáteli lyžovat do hor. Sám sobě se směji a pomalu nechávám tuhle zimní baladu doznít, v přehrávači, hlavě i srdci.

Deska pokračuje asi jejím největším hitem "*Vzpoura*". Nepletu-li se, tak Martina má tuto píseň jak na obou svých demech (" ***Teprv se probouzím*** " - 2001, " ***Maxisingl*** " - 2003), tak i na živém sampleru ze " ***Zahrady písničkářů*** " z roku 2002 (Indies records). Na oficiálním debutu logicky nesměla chybět a kdyby se tak stalo, asi bych to nepřehlédl bez několika jízlivých slov. Jenže tu nechybí a já tak její provedení na této desce nemohu pochválit. Zvláštní disharmonie v kytarách utváří až odpudivou atmosféru. Vynechám-li současnou aranž, tak zbývá k pochvale jen pěknými obraty naplněný text (např. "...
jste jako voděnka, co proplouvá mi mezi prsty, kolik z vás nakonec zachytím ve svý hrsti
...").

Do konce desky zbývají čtyři milostné balady. "*Zrnko písku v hodinách*" naplněné čekáním, těžko čitelná " *Proboha tě prosím* ", v níž nacházím pocity ztracení a znovunalézání. "
Chvilkový šansón
" na mne působí jako poděkování za prožitou chvíli s nádechem romantiky. A celé dílo zakončuje chytlavě melodická skladba "
A ty se ptáš
" v duchu milostných otázek.

Aranže jsou nasáklé několika vlivy. Převážně zůstaly podoby písní takové, jak je známe z koncertů nebo z demosnímku Maxisigl 2003, jen částečně obohacené o zvukové dobarvení akordeonem ("*Chvilkový šansón*") nebo novou kytarovou vyhrávkou ("*Vzpoura*", "*A ty se ptáš*"). Celou deskou se prolíná ještě aranžerský rukopis lidí z kapely Koa, který mi v poslechu nevadil, ale už ho znám z nové desky písničkářky Radůzy a tak na mne působí mírně konvenčně. Což mne nutí položit si otázku, jestli i na druhé desce půjde Martina cestou aranží po vzoru Navarová + Koa, nebo se uchýlí novým směrem k vlastní aranžerské osobitosti.

Na téměř každý pád si myslím, že Martina nezklamala, čímž jsem si odpověděl na otázku z úvodu tohoto článku. Vnesla do desky sebe a zároveň dala prostor k malé exhibici i dalším výtečným hudebníkům. A podařilo se jí natočit dílko, které neváhám označit za kandidáta na FC desku roku (alespoň za sebe řečeno), byť ani v nejmenším netuším, zda-li si naše Akademie populární hudby (Ceny Anděl) tohoto nosiče kvalitní náladové milostné hudby povšimne. A tak ji mohu vřele doporučit alespoň každému, kdo ctí lásku a fantazii. Takže: Snílci a romantici, tohle je něco pro Vá